

РОЗРОБКА НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ З ДИСЦИПЛІНИ «ЕКСПЕРТИЗА ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ» ДЛЯ СТУДЕНТІВ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ЯКІСТЬ, СТАНДАРТИЗАЦІЯ ТА СЕРТИФІКАЦІЯ

Лебединець В. О., Зборовська Т. В., Ромелашвілі О. С.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Якість освіти спеціалістів, які працюють в сфері забезпечення якості є ключовим завданням для закладів вищої освіти (ЗВО). Відсутність єдиного стандарту підготовки студентів у ЗВО України за освітньо-професійною програмою (ОПП) Якість, стандартизація та сертифікація (ЯСС) вимагає від учасників процесу розробки єдиної програми навчання та гармонізації її за міжнародними та національними стандартами діяльності організацій та відповідними побажаннями ринку праці для фахівців з якості.

Кафедра управління якістю Національного фармацевтичного університету (НФаУ), яка вже 20 років готує спеціалістів для сфери забезпечення якості, провела моніторинг вимог працедавців для визначення відповідних знань та навичок, якими повинні володіти менеджери систем якості. В результаті досліджень нами було встановлено компетентності, якими повинні володіти випускники ОПП ЯСС, такі як:

- здатність здійснювати організацію процесу стандартизації, сертифікації та експертизи товарів та послуг в межах контролю якості;
- здатність визначати необхідність в проведенні та розробляти документи відповідно до вимог чинного законодавства щодо експертизи та інспектування продукції та послуг організації;
- здатність до організації діяльності з підвищення компетентності, діагностики знань та атестації персоналу організації, задіяного у роботах зі стандартизації, сертифікації, контролю, забезпечення та управління якістю продукції (послуг).

Такі компетентності співробітників затребуванні на підприємствах, які мають за мету бути конкурентоспроможними та займати свій сектор ринку.

Інтернаціоналізація бізнесу, входження в іноземний діловий простір вимагає відкритого та гнучкого мислення, нових технологій, нової культури ведення бізнесу та розвитку систем управління, занурення в міжнародне правознавство. В таких умовах розвитку внутрішньої та зовнішньої торгівлі набувають усе більшого значення традиційно ринкові методи регулювання і контролю під час здійснення торговельних операцій. Одним із найважливіших механізмів такого регулювання і контролю є незалежна й компетентна експертиза. В усіх країнах із ринковою економікою така експертиза вже давно зайняла своє місце, її вплив на регулювання економічної діяльності є дуже суттєвим.

Тому, викладачами кафедри управління якістю було розроблено нову навчальну програму з дисципліни «Експертиза якості продукції», яка входить до блока обов'язкових.

Дисципліна входить до комплексу підготовки студентів за ОПП ЯСС, який забезпечується дисциплінами: «Сертифікація та підтвердження відповідності», «Стандартизація в сфері якості» та «Методологія, методи та засоби забезпечення якості».

Згідно навчального плану, дисципліна «Експертиза якості продукції», викладається на першому курсі другого семестру. За результатами вивчення курсу проводиться підсумковий модульний контроль і студент отримує залік з дисципліни.

Метою викладання навчальної дисципліни є підготовка спеціалістів в напрямку експертизи якості продукції, які володітимуть значним обсягом теоретичних знань та практичних навичок відносно порядку проведення різних видів експертиз, документального оформлення

їх результатів, а також будуть ознайомлені з різними видами фальсифікації продукції та методами їх попередження.

Завданням дисципліни є надання відповідних знань та навичок з наступних питань:

- нормативно-правової бази щодо проведення експертизи товарів та послуг;
- підходів, принципів та етапів проведення експертизи якості продукції та послуг;
- прав та обов'язків експертів і кваліфікаційних вимог до них;
- видів товарознавчої експертизи;
- документування ходу проведення експертизи якості продукції та послуг;
- фальсифікації товарів та підходів до їх ідентифікації;
- методів попередження фальсифікації товарів.

Навчальний курс було поділено на два змістових модуля в кожному з них по п'ять тем.

В першому змістовому модулі розглядаються загальні характеристики та визначення експертизи якості, нормативне регулювання процесів експертизи та методології проведення різних видів експертизи з відповідним документуванням та використанням методів як кількісного так і якісного аналізу.

Змістовий модуль 1 «Теоретичні основи проведення експертизи якості продукції» містить наступні теми:

Тема 1. Загальні відомості про експертизу якості продукції. Безпека та якість товарів, значення і вимоги.

Тема 2. Експертиза якості продукції в Україні та ЄС. Технічні регламенти. Роль і функції державних органів з питань забезпечення якості продукції.

Тема 3. Товаросупровідні документи на продукцію.

Тема 4. Організація проведення експертизи якості продукції.

Тема 5. Основні експертні методи.

Другий змістовий модуль носить прикладний характер та вивчає особливості різних видів експертиз продукції та послуг. Окремо, можна виділити питання щодо ідентифікації товарів та фальсифікації товарів, які є критичними в сучасних ринкових умовах роботи організацій.

Змістовий модуль № 2. «Прикладна частина проведення експертизи якості продукції» включає наступні питання:

Тема 6. Види експертиз: гігієнічна, санітарна, ветеринарна, екологічна.

Тема 7. Ідентифікація товарів. Функції процесу ідентифікації товарів.

Тема 8. Види фальсифікації товарів та методи боротьби з ними.

Тема 9. Аспекти проведення експертизи продовольчих та непродовольчих товарів.

Тема 10. Аспекти проведення експертизи послуг.

Для більшого ефекту від навчального процесу, в ході практичних занять використовуються такі форми навчання як: ситуаційні завдання, ділові ігри, рішення кейсів та інше. Це дозволяє набути не тільки теоретичних знань, але й відповідних практичних навичок майбутнім фахівцям.

В результаті нашої роботи було розроблено навчально-методичний комплекс, який забезпечує дисципліну необхідними методичними матеріалами, а саме:

- конспект лекцій;
- журнал для виконання практичних занять;
- збірник завдань для підсумкового модульного контролю;
- методичні рекомендації для самостійної роботи студентів.

В подальшому нами розглядається можливість участі в навчальному процесі експертів-практиків та проводити практичні заняття на базі експертних лабораторій різного профілю.